

Paide peab olema avatud ja kõik meie elanikud hoitud

Me usume, et saame üheskoos hakkama, kõigega.

Me usaldame siinseid elanikke. Me usaldame Sind hea lugeja, et annad enda panuse raske aegade seljatamiseks.

Meenutame siinkohal meie värske presidendi sõnu - igaüks saab ära teha vähemalt midagi. Tõesti, igaüks saab anda oma panuse, et Järvamaa jääks avatuks ning meie kohalik haigla suudaks hoolitseda kõigi abivajajate eest. Olgu selleks tegemiseks siis maski kandmine, distantsi hoidmine, vaktsineerimine, perekondlike koosviibimiste vähendamine, olukorra tõsiduse tunnistamine, lähedaste tervise jälgimine või meie piirkonna ettevõtjate toodete ja teenuste eelistamine kaugematele. Praegu on igaühe moraalne kohustus teha vähemalt midagi, sest Paide inimene peab tundma end hoituna ja turvaliselt. Usume, et hooliva kogukonnana tuleme selle ülesandega palju kindlamalt toime ja me kinnitame Sulle, et teeme ka omaltpoolt kõik.

Paide Linnavalitsus on monitorinud viiruse levikut ning teinud ettevalmistusi selleks, et keegi ei jääks oma murega üksi. Oleme läbi arutanud erinevaid stsenaariume ning lisanud enda kriisikomisjoni nõuandjaid mitmetest eluvaldkondadest. Kahetsusväärne on tunnistada, et Eesti tervishoiu sektor on tõesti kokku kukkumise äärel. Selleks, et mitte kaotada inimelusid, palume siiralt igaühe panust.

Suure plaani õnnestumiseks peab iga väike lüli teadma täpselt, mida teha.

Meie prioriteet on hoida elu avatuna. Me hoolime igast töö-

Vaktsineerimine Paide linnas

Järvamaa Haigla ETTEREGISTREERIMISETA

E-R kell 13.00-16.00

Järva maakond, Paide linn, Paide linn, Tiigi 8

+372 3848132

vaktsiinid: Pfizer, Janssen

Perearst dr Ilme Last ja dr Maia Džanelidže, REGISTREERIMISEGA

E-R www.digilugu.ee

Järva maakond, Paide linn, Paide linn, Lai 28b

+372 3851229

vaktsiinid: Pfizer, Moderna

Paide Arst OÜ, REGISTREERIMISEGA

E-R kell 16.00-18.00

Järva maakond, Paide linn, Paide linn, Vee 6

+372 3851887

vaktsiinid: Pfizer, Moderna, Janssen

Tööandjatel on jätkuvalt võimalus kutsuda vaktsineerijad ettevõtetesse kohapeale. Selleks, et ettevõttes vaktsineerimist korraldada peaks kokku olema vähemalt viis inimest. Soovist tuleks kirjutada e-postile: vaktsineerimine@haigekassa.ee.

kohast ning sissetulekuallikast, mis meie elanikel on. Me ei soovi sulgeda koole, asutusi ega külmutada teenuseid, kuid see on võimalik täpselt nii kaua kuni suudame tagada kõigi osapoolte ohutuse. Siinkohal kutsume üles ennetuseks kasutama meditsiinilisi kaitsemaske kõikjal ruumides, kus viibitakse sõltumata vaktsineeritusest. Korraldama asutustes tööd ümber selliselt, et ruumides viibiks võimalikult vähe inimesi korraga ning teenuse osutajad oleksid otsese kontakti korral kaitstud isikukaitsevahenditega. Asutused, kus pole võimalik töötajaid kaugtööle saata ning töötajate roteerumist rakendada peaksid läbi mõtlema varuplaanid, mis saab siis, kui suur osa

töötajatest on haigestunud. Varuplaan aitab operatiivsemalt tegeleda ning maandab riske.

Võiks öelda, et oleme siiani rakendanud kõiki mõistlikke abivahendeid ja ettevaatusabinõusid, mida üks omavalitsus ja riik saavad oma inimeste tervise hoidmiseks teha, kuid nagu näha pole see olnud piisav. Nakatunute arvud kasvavad päev-päevalt ning see kajastub ka tõsiselt haigestunute statistikas. Viimase info valguses ning ka naaberriikide kogemuse pinnalt näeme, et just vaktsineerimata inimesed satuvad suurema tõenäosusega väga raskes seisus haiglatesse. Me loodame, et kõik, kelle tervislik seisund seda võimaldab, on end juba kaitsesüstinud. Nii vähenda-

me haiguse tõsist kulgu ning aitate seega vähendada ka haiglale ülekoormust, sest just siin on oluline murekoht.

Tänaseks on teada, et vaktsiinid ei anna sajaprotsendilist kaitset, kuid raskelt haigestumise tõenäosus langeb just vaktsineeritud inimestel, seega on vaktsineerimisest saadavad kasud piisavad, et rõhutada selle vajalikkust. Haiglad on ülekoormatud enamjaolt just vaktsineerimata inimestest, kellel kulgeb haigus tõsisemalt. Tõsi, keegi ei tea, millistel inimestel haigus raskemini kulgeb ja paljud meist on ka otsustanud selle riski võtta, et oodata läbipõdemist, kuid loteriimängud ei peaks hõlmama inimelusid.

Mõni meist usub, et on olemas keegi kõrgemal, kes on saatnud meie ellu kõik katsumused põhjusega. Mõni meist usub, et ei haigestu kunagi, sest teeb palju sporti. Mõni arvab, et küüslauk peletab ka vampiire, teine on veendunud, et elu väljaspool Maad on olemas. Usk on tugev sisend ja kindlasti edasiviiv jõud, et praegusest peapeale pööratud maailmas vastu pidada, kuid meie eesmärk pole kellegi veendumusi ega uskumusi muuta. Meie soovime, et suudaksime kõigi oma uskumuste kõrval hinnata objektiivselt ka kestva tervisekriisi ning lahendada see koostöös, ühise pingutusena.

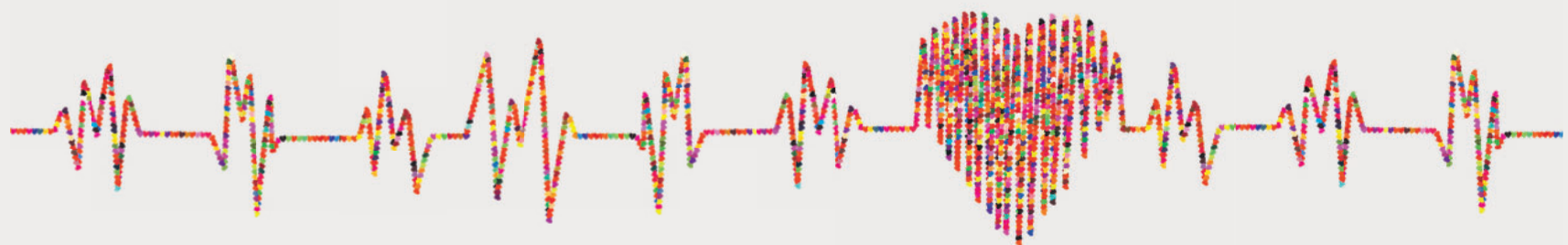
Meil on täna see lootus, et olukord muutub. Me võidame, sest saame targemaks iga proovimisega. Mida kauem selle viirusega elame, seda suurema kindlusega saame toetuda teadlaste andmetele. Palume elanikel säilitada kriitilist mõtlemist ning vaadata kohalike haiglale statis-

tikat, mis räägivad meie kogemustest viimase aasta kohta. Need numbrid on reaalsed inimelud, keda viirushaigus on mõjutanud. Usaldage teadust ning valdkonna spetsialiste. Olukorrad lähtuvalt soovime siiski parima kaitse saamiseks vaktsineerimist, sest seni pole leitud paremat alternatiivi koroonaviirusest tingitud tõsiste tüsistuste ärahoidmiseks. Kõik ülejäänud abinõud aitavad meil levikut vähendada ning nakatumist piirata, mistõttu on oluline suhtuda ka ajutiselt kehtestatud piirangutesse tõsiselt.

Palun hooli iseendast ning oma lähedastest. Kaitse endast nõrgemaid, kes end ise abistada ei saa. Hoiad distantsi ning vähenda külastusi. Kanna meditsiinilist kaitsemaski ning ära unusta puhtust hoidmast. Varu toiduaineid pikemaks ajaks ette, et suudaksid ka sügistormid üle elada. Tunne enda lähedaste vastu huvi - helista ja uuri regulaarselt, kuidas neil läheb. Märka ja ole teiste jaoks olemas - nii hoiad ka enda vaimu värskena.

Ühise eesmärgi õnnestumiseks peab igaüks meist pingutama just nüüd. Kui riigid suudavad ülemaailmselt heita kõrvale poliitilised erimeelsused ning teha kriisis koostööd, siis ellujäämise nimel suudame sama ka meie. Usaldame, hoolime ning heidame kõrvale need mõned isiklikud hüved. Tõestame, et Paide on hooliv kogukond ning me saame selle kriisiga hakkama - ühise sallivama ja empaatilisema Eesti nimel! Olgu Paide siinkohal eeskujuks ka teistele.

Südames sinuga
Paide Linnavalitsus

Südames sinuga

Paide Linnavalitsus

Maamärgid Paides 2017-2021

Priit Värk
Paide linnapea
2017-2021

Politiikas on nelja-aastased valimistsüklid ja kuna äsja lõppes üks ning algamas on uus periood, siis endise linnapeana on paslik võtta kokku tegemised ja sündmused. Sellel perioodil andsid linnajuhtimisele ja otsustele kõige enam tooni kolme omavalitsuse ühinemine ning koroonakriisist tingitud teadmatus ja sellega kaasnev keeruline planeerimine.

Suur õnnestumine. Paide Teatri asutamine 1.08.2018. Nende mõju Eesti teatrimaastikule, Paide linna tuntusele riigis ja kogukonna tegemistele on ületanud kõiki ootusi ja lootusi.

Tähelepanuväärsed sündmused. Siin on kaalukaussil kolm sündmust, mis omavahel ka seotud – Võidupüha tähistamine keskväljakul (2021), Vabariigi sünnipäeval presidendi

vastuvõtt PAMT-s (2021) ja Eesti Vabariik 100 raames toimunud ametlik jumalateenistus Püha Risti Kirikus (2018).

Möödapääsmatud tööd. Asfalti- ja betooniaeg – seda on lausutatud nii positiivselt kui ka halvustavalt, kuid tänavate remont ja kruusateedele mustkatte panemine on ühe omavalitsuse baasvajadus. Samuti hoonete remont. Fakt on see, et 2017-2021 on tehtud investeringuid 24,6 mln euro eest. Peamiselt teedesse ja hoonetesse – krooninud on neid uue Hasso koolimaja ehitus ja linna peatänavarekonstrueerimine.

Edasilükkunud investeering. E-Piima 100-miljonilise piimatehase ehitustööd pidid algama 2019 ja valmima aastal 2021. Kahjuks lükkus see kaks aastat edasi, aga tänaseks on töödega alustatud ja saajandi suurim investeering linnas on saamas reaalsuseks.

Vastuoluline investeering. Kergtee ehitamine Vodja-Viisu vahele oli vajalik, kuid vastuoluliseks tegi selle asjaolu, et ra-

hastus ehk 425 00 eurot tuli 100% linna eelarvest. Tavapärast oleme analoogsetele investeeringutele suutnud leida kaasrahastuse.

Veider sündmus. Paide Linnameeskonna heatahtleping kahe erakonnaga ehk Paide spordi lüplava parteistumine. Hoolimata sellest jään jätkuvalt tulihingeliseks Linnameeskonna fänniks ja loodetavasti saadab neid edu nii palliplatsil kui mujal.

Julge otsus. Linnavolikogu kevadine otsus müüa Väätša Prügila osalus enampakkumisel. Tegemist on ajaloo suurima linnavara müügiga, millest peaks laekuma eelarvesse koguni 1,7 mln eurot.

Tuleviku sündmus. Neljarealine maantee Tallinnast Mäoni valmib aastal 2022 ja see avab Paide jaoks uusi võimalusi. Loodetavasti ka programmeerimiskooli „KOOD/Paide“ asutamine.

Ma tänan linnavalitsust, linnavolikogu ja ennekõike kõiki paidelasi, et üheskoos saime Paidet arendada.

Paide linnavolikogu istungi kokkuvõte 7. oktoober 2021

1. Volikogu kinnitas teisel lugemisel Paide linna 2021. aasta 2. lisaelarve. (20 poolthäält, 1 erapooletu)

2. Paide linna teehoiukava 2021-2025 2. lugemisel kinnitati muudatusettepanekud, kuid teehoiukava eelnõud ei kinnitatud. (7 poolthäält, 10 vastu, 4 erapooletu)

3. Otsusega nr 44 kinnitati Paide linna ettepanekud riigitee 2 eelprojekti eskiislahendusele. Anti ülevaade olulisematest probleemidest, mida palu-

takse Transpordiametil riigitee 2 eelprojekti eskiislahenduses arvesse võtta. (20 poolthäält, 1 ei hääletanud)

4. Revisjonikomisjoni esimees Alo Aasma kandis ette tööaruande, millega anti ülevaade revisjonikomisjoni esitatud ettepanekutest ja volikogu otsuste täitmisest (sh ettepanekutest, mida volikogu ei ole menetlenud). Revisjonikomisjoni esitatud eelnõu volikogusse ei jõudnud.

5. Linnapea Priit Värk tegi et-

tekande Paide linna, Paide valla ja Roosna-Alliku valla ühine mislepingu investeeringutest. Linnapea andis ülevaate AS Väätša Prügila aktsiate võõrandamise protsessist ja Sargvere mõisa müügist.

Linnavolikogu istungist 7. oktoobril võttis osa 21 volikogu liiget.

Järgmine istung toimub novembris ning on otseülekandena jälgitav Paide linna koduleheküljelt: paide.kovtpt.ee/istungite-veebiulekanne.

Paide otsib jõulukuuske!

Kuusk peab olema üle 16 meetri kõrge, kauni ühtlase võraga ja kasvama transpordile ligipääsetavas kohas.

Võimalusel tee kuusepuust foto ning jaga meile selle täpset asukohta.

Sobiva puu omanikel palume ühendust võtta e-postil: mait.grigorjev@paide.ee või telefonil: 5113380.

Paide Linnaleht

Väljaandja: Paide Linnavalitsus
Address: Keskväljak 14, Paide 72711
Toimetaja: Teele Seire, tel: 5555 0648
Reklaam ja kaastööd: teele.seire@paide.ee
Ajaleht ilmub kord kuus.

paide.ee [Paide linn](https://www.facebook.com/Paide.linn) [@paidelinn](https://www.instagram.com/paidelinn)

MTÜ Järva Arengu Partnerid üldkogu kinnitas 2022 aasta Rakenduskava, mille alusel avatakse

LEADER projektide uus taotlusvoor ettevõtjatele: Meede 2.4 Ettevõtluse jätkusuutlikkuse toetus (COVID-19)

On avatud 3. - 12. jaanuar (kuni kell 15)

Meetme eesmärk on leevendada COVID-19 põhjustatud kriisi ja luua seeläbi paremad võimalused majandusraskustega toime tulemiseks, müügitulu taastamiseks või suurendamiseks.

Taotlusi saavad esitada Järva vallas (välja arvatud endine Imavere valla piirkond) ja Paide linna maapiirkonnas (endise Paide ja Roosna-Alliku vallas) tegutsevad väikeettevõtjad ja FIE-d.

E-infotund taotlejatele toimub 5. novembril kell 13
Osaleda soovijail palume registreeruda e-kirjaga jap@japnet.ee

Taotlusvooru info on kodulehel www.japnet.ee

ROHELISELT SELGEKS

Alustame Paide linnalehes „roherubriigiga“, et meie elanikud oleksid kursis ringluspõhise majandusmudeliga ning oskaksid targalt tarbida. Paide linna soov on, et siin elaksid tulevikku vaatavad inimesed, kelle tänased otsused aitaks üheskoos ehitaks jätkusuutlikku linna meie järeltulijatele.

Eelmises väljaandes tutvustasime lähemalt rahvusvahelist projekti „Circular based Waste Management“, mille toel saame tõsta linnas koolinoorte teadlikkust läbi praktiliste õpitundide. Rõõm on tõdeda, et Paide Gümnaasiumi ja Tallinna Tehnikaülikooli koostöö on juba alanud ning loodetavasti näeme juba tuleval kevadel teadlastega koos välja töötatud lahendusi, mida linna jäätmemajandusse koheselt rakendada saab.

Selles väljaandes tuletame aga meelde, kuidas on lood toidujäätmete sortimisega kortermajades ja millised on erinevused eramutega võrreldes, kellel on kasutada enda maatükk.

Biojätmete sorteerimise kord muutub

Kevadel jõustus jäätmeseaduse muudatus, mis seab alates 2023. aasta lõpust biojätmete kogumisel ja käitlemisel kõigile elanikele uusi nõudeid. Kui praegu kehtiva regulatsiooni kohaselt peavad Paide linnasiseses linnas korterelamute elanikud koguma biojätmed konteinerisse ja andma üle jäätmevedajale ning ülejäänud elanikud võivad pärast biojätmete väljasorteerimist biojätmed ise käidelda (näiteks kompostida oma kinnistul), siis hiljemalt 2023. aasta lõpust peab kõigil elanikel ja ettevõtetel olema võimalus anda köögi-, söökl- ja muud biojätmed tekkekohtal üle jäätmevedajale. Paide linnas rakendub selline kord eeldatavasti alates järgmisest korraldatud jäätmeveo perioodist.

Miks peab üldse biojätmeid eraldi sorteerima?

Sellel on mitu põhjust. Kõige olulisem on muidugi see, et jäätmed on ressurs, mida saab läbi ümbertöötlemise uuesti kasutusse võtta. Nii on biojätmed väljasordituna väärtuslik materjal, millest saame kompostimise teel valmistada kompostmulda. Arvestades, et kodumajapidamises tekkivatest jäätmetest on hinnanguliselt kolmandik kuni pool biojätmeid, aitab kodus kompostimine vähendada ka kulusid jäätmeveoteenusele. Kindlasti on oluliseks põhjuseks veel see, et segaolmesse lisatud biojätmed muudavad segaolmejäätmete edasise käitlemise keerulisemaks, määrides ka muu olmeprügi.

Biojätmete sorteerimisel tuleb arvestada mitme erineva nõudega, mille peale sageli ei mõelda või ei tulda. Näiteks eramajades, kus on olemas võimalused kodukompostimiseks, kogutakse biojätmed sageli aia nurka lihtsalt lahtisesse kompostihunnikusse ning lisades sinna ka toidujätmed. Paraku pole linnades ega külakeskustes toidujätmete lahtisesse kompostihunnikusse lisamine lubatud, vaid selleks tuleb kasutada suletud kompostirit. Kompostrite kasutamine aitab vältida lõhnahäiringu teket ning vältida hiirte, rottide ja kärbelevikut.

Kortermajade elanikud ja nende eramajade elanikud, kes koguvad biojätmed konteinerisse ja annavad üle jäätmevedajale, võivad majapidamises tekkivad biojätmed koguda kokku. Siin võib elanik biojätmete hulka koguda nii toidujätmed (välja arvatud vedelad toidujätmed) kui aiajätmed, sest kokku kogutud biojätmed viib jäätmevedaja prügilasse, kus need segatakse nn tugiainega (puiduhake, puulehed vmt) ja hügieeniseeritakse ehk kuumutatakse. See hävitab tervisele oht-

likud bakterid ning massi võib kompostida aunades.

Millised on põhilised vead, mida biojätmete kogumisel tehakse?

Elanikud, kes koguvad biojätmed konteinerisse, teevad sageli vea selles, et kasutavad biojätmete kogumiseks tavalisi kilekotte, leiva- või saiapakendeid. Vahest ka suuri musti kilekotte, kuid neid ei tohi biojätmete konteinerisse kindlasti panna. Parim viis biojätmete kogumiseks on lahtine biojätmete kogumiskoht või paberkott, kuid kui soovitakse koguda biojätmeid kilekotti, peab selleks kindlasti kasutama 100% taimsest toormest valmistatud kotte.

Muus osas on suurim mure see, kui biojätmetesse pannakse kas vedelaid toidujätmeid või mittelagunevaid jätmeid. Vedelatest toidujätmetest lisatakse biojätmete konteinerisse tihti ka allesjäänud puder, supp, kaste või muu vedel toiduaine. Kuid see ei ole õige, kuna vedelad toidudained nirisevad jäätmeveokist lihtsalt välja ja reostavad linnatänavaid.

Biojätmete hulka sobivad:

- puu- ja köögiviljade ning muude taimede koored,
- kohvi- ja teepaks,
- igasugused toidujätmed (välja arvatud vedelad toidujätmed),
- munakoored ja muna-karbid
- toailledel muld ja aiajätmed,
- kasutatud paberrätikud jms kompostiks sobivad jätmed.

Biojätmete hulka ei sobi lisaks vedelatele toidujätmetele veel tuhk, kassiliiv, tolmuimejate kotid, joogipakendid ja muud mittelagunevad jätmed.

Kui kahtled, siis kontrolli. Abiks on näiteks veebilehel www.sorteeri.ee.

Kohalike valimiste tulemused 2021

Oktoobris toimusid kohalike omavalitsuste valimised. Hääleõiguslikke valijaid oli üle Eesti nimekirjas 1 074 046, kellest käis valimas 587 359 inimest. Kuna 2459 sedelit tunnistati kehtetuks, siis saadi 10 025 kandidaadi peale üleriigiliselt kokku 584 900 häält.

Üleriigiliselt tegi parima valimistulemuse Eesti Keskerakond võttes 24,4% häältest. Järgnesid valimisliidud 24,3% ning Eesti Reformierakond 17,3% häälte saagiga.

Nimekiri	Hääli	% häältest
Eesti Keskerakond	142609	24.4%
Valimisliidud	141867	24.3%
Eesti Reformierakond	101387	17.3%
Eesti Konservatiivne Rahvaerakond	77339	13.2%
ISAMAA Erakond	48874	8.4%
Erakond Eesti 200	35351	6.0%
Sotsiaaldemokraatlik Erakond	29105	5.0%
Erakond Eestimaa Rohelised	6314	1.1%
Üksikkandidaadid	1772	0.3%
Eesti Tuleviku Erakond	282	0.0%

Valimisringkonnas Paide linn oli hääleõiguslikke elanikke 8415. Oma kodanikukohustuse täitis neist 4896 inimest ehk veidi üle poole, 58.2%. Valimised võitis Paide linnas valimisliit Paide – Inimeste Linn. Hääled jaotusid kahe valimisliidu ja nelja erakonna vahel järgmiselt:

Hääle jaotus nimekirjade vahel

Üksus	Hääli	%	R1
Valimisliit Paide - Inimeste linn	1407	28.9	1407
ISAMAA Erakond	754	15.5	754
Eesti Konservatiivne Rahvaerakond	752	15.4	752
Eesti Keskerakond	702	14.4	702
Eesti Reformierakond	652	13.4	652
Valimisliit "UUS Paide"	609	12.5	609
Kokku	4876	100.0	4876

5% künnis = 243.8000

R – Valimisringkond

Paide Linnavolikogus on 23 liiget ning valimised võitnud valimisliit Paide – Inimeste linn sai hääle enamusega volikogus 7 kohta. Koalitsioonkõnelusi peetakse koos Eesti Reformierakonna ning Eesti Keskerakonnaga. Paide Linnavolikogu ülejäänud mandaadid jagunesid nii:

Mandaatide jaotus nimekirjade vahel

Üksus	Mandaate	%	R1
Valimisliit Paide - Inimeste linn	7	30.4	7
ISAMAA Erakond	4	17.4	4
Eesti Konservatiivne Rahvaerakond	3	13.0	3
Eesti Reformierakond	3	13.0	3
Valimisliit "UUS Paide"	3	13.0	3
Eesti Keskerakond	3	13.0	3
Kokku	23	100.0	23

R – Valimisringkond

Detailsemad hääletustulemused saab vaadata veebilehelt www.valimised.ee.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Norway grants

Paide linnasiseses linna piires viiakse minema lehed, mis on kokku pakitud kuni 150L kotti.

Teata äraveo soovist helistades tööpäeviti telefonil 38 38 607.

SÄ PAIDE HALDUS

Kas teadsid, et alates jaanuarist 2022 peab vingugaasianduri paigaldama kõikidesse hoonetesse, kus on tahkekütteseadmed?

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet jagab nõuandeid, kuidas ja mille järgi valida vingugaasiandurit.

Vingugaas on lõhnatu, värvitu ja maitsetu mürgine gaas, mis võib tekkida igasugusel põlemisel, kui ei jätku piisavalt õhku. Selline olukord tekib kergesti halva ventilatsiooniga siseruumides. Vingugaasi tuvastamiseks sobib ainult vingugaasiandur. Suitsuandur ega gaasiandur vingugaasi ei tuvasta.

Millistesse hoonetesse või ruumidesse peab vingugaasianduri paigaldama?

Eluruumi, kus asub korstnaga ühendatud gaasiseade. Eelkõige on selliseks seadmeks gaasil töötav veesoojendi ja katel.

Hoonesse, kus on gaasikütteseadme või gaasiveesoojendi. Seda ka juhul, kui seade asub näiteks keldris või eraldi tehnoruumis. Sellisel juhul peab andur asuma kohas, kus alarm oleks ohustatud inimestele kuuldav. Näiteks keldris asuva gaasikütteseadme korral võib andur asu-

da selle kohal olevas ruumis. Või tehnoruumis asuva gaasiseadme korral sellele lähimas eluruumis.

Alates 1. jaanuarist 2022 hoonesse (nii kodud kui ka muud hooned), kus on tahkekütteseadmed – puukütteil ahi, kamin, pliit, katel vms.

Vingugaasiandureid on mitmesuguseid, kuid nõuded, millele nad vastama peavad, on samad. Valida saab ekraaniga ja ekraanita andurite vahel, samuti on olemas erinevate toitesüsteemidega andureid (patarei vs aku vs võrgutoide). Kõige lihtsam ja odavam andur on ilma näidikuta vingugaasiandur. Näidikud, mälud ja nutifunktsioonid lisavad seadmele kasulikke funktsioone, kuid teevad anduri ka kallimaks. Sõltumata anduri omadustest toimivad ja teavitavad nad ohtlikust vingugaasist ühtemoodi.

Kuidas valida vingugaasiandurit?

1) Aku, patarei või võrgutoide

Andurid võivad olla nii aku-, patareid- kui ka vahelduvvoolu toitega.

Aku või patareidiga töötavat andurit on lihtne paigaldada ning see töötab ka elektrikatkestuste ajal. Vahelduvvoolutoitega ehk pistikdetektor ei sõltu patareist

ega vaja seetõttu patarei vahetamist. Sisse ehitatud akuga andurite aku kestab kogu anduri eluea, kuid patareidiga anduri korral tuleb seadme eluea jooksul patareid vahetada. Patareidide vahetamine või võrgutoide ei tee vingugaasiandurist siiski igavesti kestvaid seadmeid. Sõltumata toitest on anduritel kindel eluiga, mille jooksul tagab tootja mõõtmiste õigsuse.

2) Näidik

Näidik annab meile võimaluse näha anduri mõõdetud vingugaasi kontsentratsiooni ehk hulka ruumi õhus ja muud näidikul visuaalselt kuvatavat infot. Vingugaasi kontsentratsiooni kuvatakse ppm-ides, ehk miljondik osades. Andurid annavad reeglina alarmi, kui vingugaasi kontsentratsioon ruumis on olnud üle 30 ppm-i kaks tundi või kui vingugaasi kontsentratsioon on 300 ppm maksimaalselt kolme minuti jooksul. Vingugaasi kontsentratsioon 30 ppm-i ei ole eluohulik. Selle sees pikaajaliselt viibimine võib tekitada uimasust. Siiski tasub kütteseadmed üle kontrollida ning olukorda jälgida. Alarm lõpeb ise, kui vingugaasi kontsentratsioon langeb alla 50 ppm-i. Näidikuta andur annab alarmi samadel tingimustel.

3) Niiske ruum

Enne, kui vingugaasiandurit ostma hakkad, mõtle läbi, millisesse ruumi sa soovid selle panna. Andurid on oma konstruk-

siooni tõttu määratud erinevatesse keskkondadesse. Enamus andureid on mõeldud kuivadesse ruumidesse, kus õhuniiskus ei ületa 80%. Üpris vähesed andurid sobivad vannituppa, kus õhuniiskus on kõrge. Näiteks vannituppa paigaldatav andur peab olema niiskete ruumide jaoks sobiv. Seetõttu tuleb alati vaadata seadme kasutusjuhendist tootja poolt kirja pandud anduri kasutuskeskkonna niiskuspärametreid. Vannituppa sobib 90 %-lise õhuniiskuse taluvusega andur.

4) Anduri eluiga

Anduri eluiga sõltub sensorist, mitte patareist. Mõned andurid aeguvad kindlaks kuupäevaks. Enamasti tuleb kasutajal anduri käivitamisel märkida seadmele käivitamise kuupäev või vastavalt juhendile eluea kuupäev. Nutikamad andurid jälgivad ka ise kasutusaega ja annavad selle lõppemisest heli või visuaalse signaaliga aegsasti teada. Andurite kasutusiga on tavaliselt 7-10 aastat.

5) Kaks-ühes-andurid

Vingugaasiandur ja suitsuandur võivad olla ka kaks-ühes-seadmena. Sellisel juhul peab seade vastama nii suitsuanduritele kehtivatele nõuetele kui ka vingugaasianduritele kehtivatele nõuetele.

6) Automaatne tulekahjusignalisatsioon

Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi jaoks on ole-

mas spetsiaalsed süsteemi ühendatavad vingugaasiandurid. Kui soovid lisada vingugaasianduri oma tulekahjusignalisatsioonisüsteemi, pöördu süsteemi paigaldaja või haldusfirma poole.

7) Juhend ja märgistus

Iga Eestis müüdava anduriga peab olema kaasas eestikeelne juhend. Juhendis peab olema kirjas kõik vajalik anduri paigaldamiseks ja kasutamiseks. Auto- noomsed vingugaasiandurid peavad vastama standardi EVS-EN 50291-1 nõuetele – see standardi viide peab olema nende märgistuses kohustuslikuna kirjas. Anduril peavad olema märgistusena tootja andmed, avastatava gaasi tüüp, seadme nimetus ja mudel, patareid tüüp (kui on patareiditoitega), seadme soovituslik maksimaalne eluiga, kasutuskeskkonna temperatuuri ning õhuniiskuse vahemik.

8) Hind

Lihtsamad ja odavamad andurid maksavad natuke alla 20 euro ja näidiku ning nutifunktsioonidega andurid maksavad 40 kuni 80 eurot. Ka pikem võimalik eluiga mõjutab hinda. Odava anduri tellimisel internetikeskkonnast on soovitatav põhjalikult kontrollida toote tegelikku märgistust ja kasutusjuhendit. Nõuetele mittevastav vingugaasiandur ei pruugi sind vingugaasi eest kaitsta.

Rohkem infot vingugaasist – vingugaas.ee

Varu enne maru!

Milleks varuda, kui poed on igapäevaselt avatud ja mõni tõsisemate kahjudega kriis võib meid tabada väga väikese tõenäosusega?

Viimase aja ilmaprognoosid näitavad suuri muutusi, millega kaasneb tuulte tugevnemine, mereveetaseme tõus ning ulatuslikumad kuuma- ja külmaperioodid. Selle aasta suvi oli erakordselt kuum, mille tulemusena oli suur oht ulatuslikeks metsapõlenguteks. Sademete suurenemist ilmestab suvine Tartu juhtum, kus lühikese aja jooksul sadas alla nii suur hulk sademeid, et linna tänavatel tekkisid üleujutused.

„Mugav elu algab planeerimisest“
Tasuta koolitus e-kanalis MS Teams, 9.11.2021 kell 18.00-19.00
Koolitusele registreerimiseks kirjuta laaneennetus@rescue.ee
Koolitusel jagame ideid, millele võiksid mõelda, et hädaolukordades mugavamalt hakkama saada.

Tuulte tugevnemisest andis märku 2019. aasta Kagu-Eesti maru, kus alajaama katuse ära lendamine võttis kohalikest elanikest elektri, vee ja sideühenduse ligi nädalaks. Seega tuleks hädaolukorras valmistada varakult, et vajadusel see võimalikult väikeste ebamugavustega üle elada.

Trassivee katkestuse korral mõelda lähedal asuvatele veevõtu võimalustele (kaev, tiik, järv, jõgi, allikas jne.), kust saate tarbevee, kuid läbi tuleks mõelda ka puhta

joogiveevaru olemasolu nii endale, kui oma koduloomadele. Päevane veevaru ühe inimese kohta on 3 liitrit. Trassühenduse katkemisel tühjendage veetorud, lisavett saab boilerist ning wc loputuskastist.

Telli korteriühistu nõustamine! Koos ühistu esindajaga vaatab päästeproff üle kortermaja tuleohutuse ja vajadusel nõustab, kuidas veelgi ohutumad tulemust tagada. Kontakt: laaneennetus@rescue.ee

Enne krõbedate külmakraadidega talve saabumist võiks mõelda kodu soojustamisele, akende tihendamisele ja alternatiivsele küttesüsteemile juhuks, kui soojavarustus peaks katkema. Eriti keerulises olukorras on keskküttesüsteemist sõltuvad kortermajade elanikud, kes võiks koos korteriühistuga erinevaid lahendusi arutada. Tunduvalt paremas olukorras on need elanikud, kellel on puupliit või -ahi.

7-16 aastastele joonistusvõistlus „Elu ilma elektrita“ Ootame vabalt valitud tehnikas töö enne 11.11.2021. Skaneeri või pildista joonistus, lisa juurde autori ees- ja perekonnanimi, vanus, kool ning töö pealkiri ja postita meile laaneennetus@rescue.ee Parimatele auhinnad!

Elu ilma elektrita on paras katsumus, mistõttu peaks iga pere olema läbi mõelnud alternatiivsed võimalused valguse ja sooja saamiseks ning toidu valmistamiseks ja hoiustamiseks. Valgust on võimalik saada erinevate

päikesepatareid ja dünamoga laetavate taskulampide või laternatena, pealambi ja küünalde abil. Unustada ei tohiks vajadusel tikke ning sobivaid patareid.

Toiduvalmistamine ilma elektrita on lihtne, kui on olemas puupliit, grill või lõkke tegemise võimalus, kuid talvel suure külraga on suurepärase abimees ka priimus või matkal kasutatav gaasipliit.

Kutsekooli ja gümnaasiumi õpilastele pakume elanike hädaolukordadeks valmisoleku koolitusi. Kontakti saamiseks kirjuta laaneennetus@rescue.ee

Info saamiseks võiks varuda endale raadio, millel on patareid, dünamo või päikesepatareid kasutamise võimalus. Hädaolukorras saab info Eesti Rahvusringhäälingu kanalitest: ETV, ETV2, ETV+, Vikerraadio, Raadio2, Klassikaraadio, Raadio 4. Side levikut aitab pikendada olemasolev täis laetud akupank.

Lisaks tuleks läbi mõelda pere toidu- ja joogiveevarude kogumine ning hoiustamine oma majapidamises juhuks, kui poed peaksid olema suletud. Toiduks võiks varuda kaua säilivaid ja lihtsalt valmistatavaid aineid, näiteks purgisuppe, konserve ja kuivaineid. Valikute tegemisel lähtuge oma pere soovidest ja vajadustest ning ärge unustage aegajalt kontrollimast realiseerimise kuupäevaid. Ohutus algab meist endast!

Merili Ahtma, Lääne päästekeskus ennetusbüroo.

Kriisiolukorra koduste varude meelespea

Ole valmis nädal aega iseseisvalt toime tulema.

Joogivesi

- 2 liitrit inimese kohta ööpäevas, lisaks 1 liiter inimese kohta ööpäevas toidu valmistamiseks

Toit

Pool varudest ei tohiks vajada valmistamist

- Konservid
- Pakisupid
- Kuivikud
- Pähklid, kuivatatud puuviljad
- Küpsised, maiustused, müslibatoonid, mesi
- Vajadusel beebitoit

Esmaabivahendid

- Esmaabivahendite komplekt

Hügieenitarbed

- Seep
- Desinfitseerimisvahend
- Tualettipaber
- Pabersalvrätid
- Niisked puhastuslapid
- Suured prügikotid (50 l)

Valgusallikad

- Taskulamp ja varupatarei või dünamoga töötav taskulamp
- Patareiditoitel lamp või latern ja varupatarei / petrooleumilamp koos lambiõliga
- Tormilatern
- Küünlad
- Tikud

Raadio

- Patareiditoitel raadio ja patareid mitmeks kasutuskorras / päikesepatarei või dünamoga raadio

Tööriistad

- Nuga
- Käärid
- Kleiplint
- Kile

Söögiriistad

- Ühekordsed toidunõud
- Konservivajaja

Ravimid

- Retseptiravimid
- Valuvaigistid
- Palavikualandajad
- Allergivastased ravimid
- Seedehäirete ravimid
- Põletusvastane vahend
- Külmetusvastased ravimid

Küttematerjal

- Vedelkütus
- Gaas
- Küttepuid

Akupank

- Akupank mobiilsete seadmete laadimiseks

Muu vajalik

- Sularaha pere vajaduste katmiseks ühe nädala jooksul
- Mask hingamisteede kaitseks (näiteks tolmumask)
- Tulekustuti ja -tekk
- Autokütus
- Vajadusel lemmikloomatoit

PÄÄSTEAMET

PAASTEAMET.EE
KRIIS.EE

Prügi põletamine saastab õhku ja ohustab inimeste tervist

Sügis toob kaasa jahedad ilmad ja koos sellega kütteperioodi alguse. Sooja saamiseks tehakse kodustes küttekolletes tuld ning mõnes majapidamises viisatakse lisaks küttepuudele ahju ka jäätmeid. Nii aga teha ei tohi, sest olmejäätmete põletamine saastab õhku.

Kodusse küttekoldesse, olgu see siis kamin, pliit, ahi või katel, sobib ainult puhas kuiv puit. Selline küttematerjal põleb kõrgemal temperatuuril ning tekitab vähem tuhka ja lenduvaid saasteaineid. Tulehakatuseks sobib üksnes kiletamata papp või paber.

Sobimatu küttematerjal: niiske või tödeldud puidu või lausa jäätmete põletamisel tekivad tervisele ohtlikud peened osakesed ja vingugaas. Plastjäätmete põletamisel lenduvad aga eriti mürgised saasteained (nt dioksiinid ja furaanid), mis võivad põhjustada vähktõbe, väärenguid ja arengupeatust. Korstna kaudu õhku lendunud saasteained langevad maapinnale ning vette, kust need omakorda liiguvad edasi toidulauale, kui sööme oma aias kasvatatud saadusi.

Kas teadsid, et ...

Ühe perekonna tekitatud jäätmete koduahjus põletamisel vabaneb keskkonda hinnanguliselt sama palju toksilisi ühendeid kui u 200 tonni prügi põletamisel jäätmepõletustehases. Tehases põletatakse jäätmeid stabiilselt kontrollitud keskkonnas temperatuuril 1000–1100 °C, mille juures põlevad toksilised õhusaasteained vähemohtlikeks põlemisproduktideks. Seevastu koduahjus põleksid jäätmed madalamatel temperatuuridel ja ebastabiilselt, mistõttu ei põle toksilised ühendid lõplikult ära.

Dioksiinid on silmale nähtamatud ja nende mõju inimese tervisele ei avaldu kohe. Võib minna aastaid, enne kui haigusnähtud ilmnevad. Peale välisõhu jõuavad saasteained ka siseõhku, suuremas koguses näiteks siis, kui pikka aega kütmata ahi või pliit suitsu sisse ajab. Põlemisel tekkinud peened tahmaosakesed võivad aga soodustada südame-veresoonkonna ja hingamissüsteemi haigusi.

Välisõhu kvaliteedi mõõtmistest selgub, et õhukvaliteet halveneb peenosakeste tõttu just

kütmissperioodi algul ning seda eelkõige ahiküttega piirkondades. Suits ei rända kaugele, madalatest korstnatest väljunud suits ning suur osa saastest langeb maha sealsamas piirkonnas, sest külmal ajal on hajumistingimused halvemad. Kütteperioodil võib peenosakekestest põhjustatud õhusaaste küündida ahiküttega piirkondades tasemele, mis on võrreldav liiklusest tuleneva saastega tippunnil suure magistraali ääres.

Saasteainete vähendamiseks tuleb kütmiseks kasutada ainult

kuiva puitu. Niisked küttepuud ei sütti ahjus korralikult ning süttimisfaas venib märksa pikemaks – see omakorda suurendab vingugaasi ja peenosakeste arvukust õhus. Niiske puidu kasutamine tähendab ka seda, et osa soojusest läheb raisku, sest osa energiat kulub puidu kuivatamisele.

Tuli tuleks süüdata ahjus alati ülevalt ja kui võimalik, siis hald laduda restina. Nii põlevad puud palju kõrgemal temperatuuril ja keskkonda eraldub vähem saasteaineid. Kuna ahjuukse avamisel paiskub saasteaineid

ka tuppa, siis peaks ust avama võimalikult harva.

Suurem kogus papi- ja paberijäätmeid on põletamise asemel mõistlik hoopis ringlusse saata. Need saab viia avalikesse kogumiskonteineritesse või kohaliku jäätmejaama, sinna saab viia ka plastpakendid. Lähima jäätmejaama, avaliku pakendikonteineri või vastuse küsimusele, kuhu millised jäätmed viia, leiad lehelt kuhuvia.ee.

Dagmar Undrits,
Keskkonnaameti välisõhu
peaspetsialist

Kriisilukorraks valmistumine

- Mõtle, milliseid vahendeid ja varusid vajab su pere, et iseseisvalt ühe nädala jooksul hakkama saada. Arvesta võimalusega, et kriisilukorra tõttu ei saa kodust lahkuda, kaubad ei ole kauplustest kättesaadavad või muud eluliselt tähtsad teenused (elekter, veevarustus jm) ei toimi.
- Mõtle, kus ja kuidas varusid hoida, et need oleksid lihtsasti kättesaadavad sulle ja sinu lähedastele.
- Igapäevaselt mittekasutatavaid vahendeid on soovitatav pakkida eraldi kotti. Osa evakueerimiseks vajalikest vahenditest on mõistlik hoida autos, näiteks mobiiltelefoni autolaadija, teedeatlas, lumelabidas jmt.
- Uuenda varusid regulaarselt.
- Põlevmaterjali (vedelkütus, gaas, küttepuud jne) varumisel järgi tuleohutusnõudeid ja hoiustamise tingimusi.

Olulised telefoninumbri

- Hädaabinumber 112
- Perearsti nõuandetelefon 1220
- Elektrilevi rikketelefon 24h 1343
- Tänavavalgustuse rikked Paides (SA Paide Haldus, Tarmo Kivimägi) 5668 1392
- Paide linna teeinfo 24h (lumelükkamine, hooldus, augud, liiklusmärgid) 15220
- Järvamaa Ühistranspordi Keskuse businfo 384 6131
- Maanteeinfo 1510
- Autoabi (üle Euroopa 24h +372 6979 188) 1888
- Ilmajaama valvesünoptik 900 1032
- Keskkonnainspektiooni valvetelefon 1313
- Järvamaa haigla infotelefon 24h 384 8153
- Järva maakonna ohvriabi 387 8699
- Süda-Eesti Sotsiaalkeskus (Aiavilja 13, Paide) telefon 24h 5341 4172
- Hulkuvad loomad (SA Paide Haldus, Jaak Alla) 5818 3090
- Veterinaararst Raivo Raja 5209 089
- Politsei- ja Piirivalveameti infotelefon 612 3000
- Päästeameti infotelefon 1524
- Paide päästekomando 384 8817
- Kaitseliidu Järva maleva korrapidaja 717 9749

SISEMINISTEERIUM PALUB ÜLE KONTORLLIDA ANDMED RAHVASTIKUREGISTRIS

Õigetest elukohaandmetel rahvastikuregistris on võtmeroll läbi inimese elu – alates sünni registreerimisest, koolikoha määramise, juhiloa pikendamise, valimistel osalemise ja vajalike toetuste saamiseni välja. Korrektsed andmed võimaldavad nii kohalikul omavalitsusel kui ka riigil paremini oma elanike eest hoolitseda – planeerida ja osutada avalikke teenuseid, määrata vajaminevaid hüvitisi, töhustada omavahelist teabevahetust ja koostööd. Ligi 29000 inimesel on rahvastikuregistris oma elukoha andmed märkimata.

Siseminister Kristian Jaani sõnul saavad inimesed õigesti registreeritud elukohast palju kasu. „Igapäevatoimetuste mugaval korraldamisel, vajalike teenuste tarbimisel ehk kogu inimese elu mängivad korrektsed andmed rahvastikuregistris olulist rolli,“ rääkis siseminister. Elukoha andmed on aluseks näiteks lasteaia- ja koolikoha määramisel, sotsiaalabi ja toetuste saamisel, tasuta ühistranspordi kasutamisel, kodukoha omavalitsuse juhtide valimisel, juhiloa pikendamisel jne. „Teadmine oma territooriumil elavatest inimestest ja nende paiknemisest annab riigile ja kohalikele omavalitsusele võimaluse oma elanike vajadustega arvestada ja nende eest paremini hoolitseda. Näiteks saab kohalik omavalitsus oma inimestele pakkuda paremaid teenuseid, korras teid ja ilusat ümbruskonda; riik aga planeerida rongi- või bussipeatuste asukohti inimeste paiknemisest ja vajadustest tulenevalt,“ selgitas siseminister Kristian Jaani.

Rahvastikuregistris puuduvad elukohaandmed ca 29 000 inimesel. Elukoht on lõppenud ruumi omaniku teate alusel, kui inimest enam selles ruumis ei ela. „Elukohaandmeteta inimeste seas on tõenäoliselt palju neid, kes on tänaseks Eestist lahkunud, aga unustanud lahkudes oma andmeid rahvastikuregistris uuendada. Võimalusi elukoha registreerimiseks on mitmeid ning nende seast saab igaüks valida sobivaima viisi. Kõige lihtsam on elukohta registreerida portaalis rahvastikuregister.ee, aga avaldust saab esitada ka linna- või vallavalitsuses kohapeal või posti teel,“ kutsus Siseministeri rahvastiku toimingute osakonna juhataja Enel Pungas üles valima andmete edastamiseks endale sobivaim meetod. Juhul kui elatakse välisriigis, saab andmeid uuendada portaalis rahvastikuregister.ee või lähimas Eesti välisesinduses.

Lisaks elukohaandmete hoiatuse rahvastikuregistris ka inimeste kontakte: e-posti aadressse, lisa-aadressse ja telefoninumbreid. „Rahvastikuregistrisse kantakse kontaktandmeid erinevatest riigiasutustest, kuhu inimene on need ise esitanud. Seetõttu on ääretult oluline, et iga inimene tunneks endal ka vastutust hoida ise oma andmetel silma peal ning neid vajadusel värskendada. Ainult nii saame tagada selle, et vajalik info, abi või toetus jõuaks võimalikult kiirelt inimeseni,“ lisas Pungas.

Andmete ülevaatamiseks ja korrastamiseks on mugavaim võimalus e-rahvastikuregistris aadressil rahvastikuregister.ee.

KUTSU KORSTNAPÜHKIJA VARAKULT

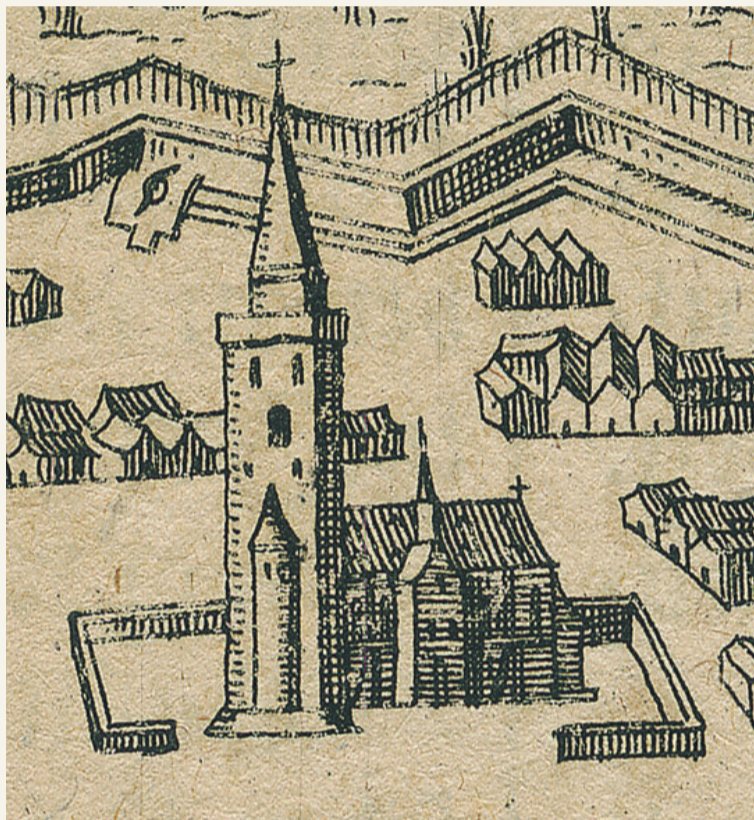
Paide linn

730

Fotol muuseumi v

Paide linna väärika sünnipäeva puhul tutvustame põnevaid fotoleide Ajakeskus Wittenstein/Järvamaa muuseumi kogust. Avastame ajas muutunud Paide paiku. Käesoleval aastal tähistas 235ndat aastapäeva linna sümbolseim hoone - keskväljakul asuv Paide pühakoda. Järgnevad fotojäädvustused võtavad meenutada Paide Püha Risti kiriku viimast kaht aastasadat.

Ründo Mültis

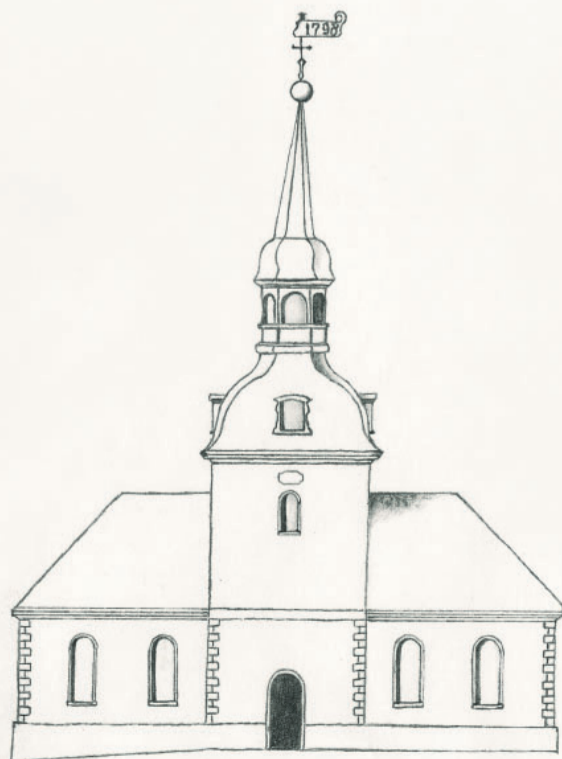
Paide keskaegne gooti stiilis kirik oma arvataval kujul Hulseni gravüüril.

Esimesed teated gooti stiilis kivist kiriku kohta Paide südalinnas ulatuvad orduaega. Pikihoonest ja kitsamast ida suunal asunud kooriruumist ning lisandunud läänetornist koosnenud pühakoda oli lõunasuunal praegusest kirikuhoonest laiem. Tegu oli massiivse kolmelöövilise ehitisega, mille müürid olid praegusest paksemad. Kirik purustati 16. sajandil Liivimaa sõja käigus. Sellest ajast jäi Paide ligi kaheksajaks aastaks ilma korralikust pühakojast.

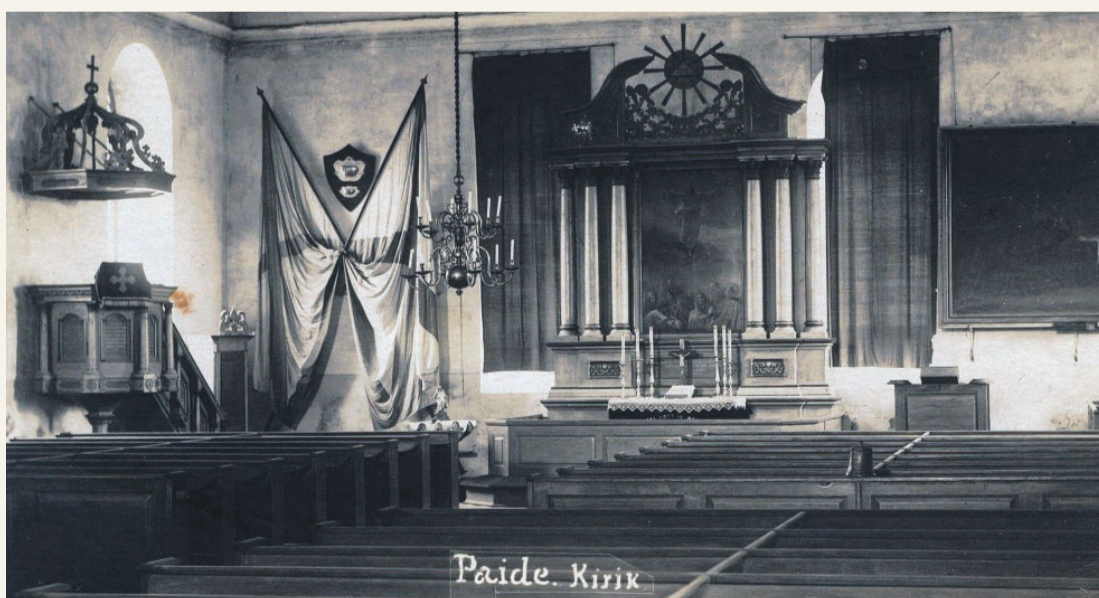
Eduard Philipp Körberi 1799. aasta akvarell vaatega Paide linnale põhja poolt. Vallitornist paremal kirikutorn.

Elanud üle suured sõjad ja võimuvahetused, oli kohalik kogudus niivõrd palju kosunud, et 1760ndatel hakati ajutise puidust kirikuhoone asemele, keskaegse pühakoha kohale, ehitama uut kivist kirikut. Energilise õpetaja David Gottlieb Glanström eesvedamisel puhastati ja kaevati välja kiriku vanad vundamendid. Nende kohale kerkiv pühakoda sai neljakandiline. Uue kiriku ametlik nurgakivi pandi 1771. aastal. Kiriku kui ka torni müürid tehti Paidele omalt paekivist.

Barokse torniga Paide kirik 1798. aastal.

Barokse katusekiivriga torn seevastu müüride ulatuses kivist, kõrgemalt puust. Paljudest sakraalhoonetest erinevalt asetseb Paide kiriku torn klassitsismile omaselt põhiohoo keskel. Seetõttu sulandub kirik hästi keskväljaku ansambelisse. Kiriku sisseõnnistamine toimus 12. juulil 1786. aastal.

Paide kiriku sisevaade 19. sajandi lõpul.

Aastatel 1895-1898 tehti kiriku ümber raudaeg Jõelähtme paest aluse peale. 1901. aastast kaunistavad pühakoha aknaid vitraažid religioossete piltide ja vappidega. Neist kolmel on keskel Stackelbergi, Rentelni ja Brasche suguvõsa vapid, ühel aknal Paide linna vapp. Teistel kandel on evangelistide sümbolid ingel (Matteus), lõvi (Markus), härg (Luukas) ja kotkas (Johannes). Interjööri on V. N. Baranoffi poolt C. T. Neffi järgi maalitud altarimaal. Altar ja kantsel on valminud F. V. Schnorri kavandite järgi kohaliku tislmeisteri Altorfi tööna.

eiud arasaalvest

19. saj II poolest pärinev vaade Paide kirikule.

Pool sajandit peale kiriku ehitamist oli pühakoja katus ja lagi muutunud hädaohtlikuks ning vajas uuendamist. Ehitustööde perioodil 10. mail 1845. aastal puhkenud tulekahjus hävis kiriku puust tornikiiver. Tulest suudeti päästa lahtised ajad, ka kantsel ja altar. Pastor Hammerbecki ja doktor Hesse eestvõttel Moodustati komisjon otsimaks abinõusid kiriku uuesti ülesehitamiseks. Ülemaalse korjanduse tulemusel koguti 10480 rubla. Oma panuse andis ka keiser Nikolai I. Arhitekt-ehitusmeister J.G.Mühlhauseni projekti järgi ehitati paekivist vundamendile toetuvad müürid pärast põlengut kõrgemaks. Endine barokne tornikiiver asendati seniajani säilinud terava gooti kiivriga. Torni paigutati ka ajanäitaja, mille tunde lööv kell rippus torni peene jao küljes. Kiriku taasõnnistamine toimus 10. oktoobril 1848. aastal.

Paide kiriku sisevaade 1930ndatel.

Altarit ümbritsevad inglifiguurid ja teksti maalis kohalik kunstnik A. Roosileht 1928. a. Samast aastast on pühakojas ka elektrivalgustus. Kirikus asuv pillide kuningas on orelimeister Kriisa töö 1933. aastast.

Torni tipus oli esialgselt dr C. H. Hesse ja kohtuvanem E. Silsky kingitud ülekullatud vaskrist ja kohtuvanem J. V. Hintze poolt kingitud paksust vaskplekist muna koos tuulelipuga, millel aastaarv 1847.

Paide Püha Risti kiriku ümberehitusjoonised.
Praeguse väljanägemise sai kirik aastatel 1909-1910 toimunud suuremate juurdeehituste käigus. Lisandusid läänepoolne eeskoda ja nelinurkne koor.

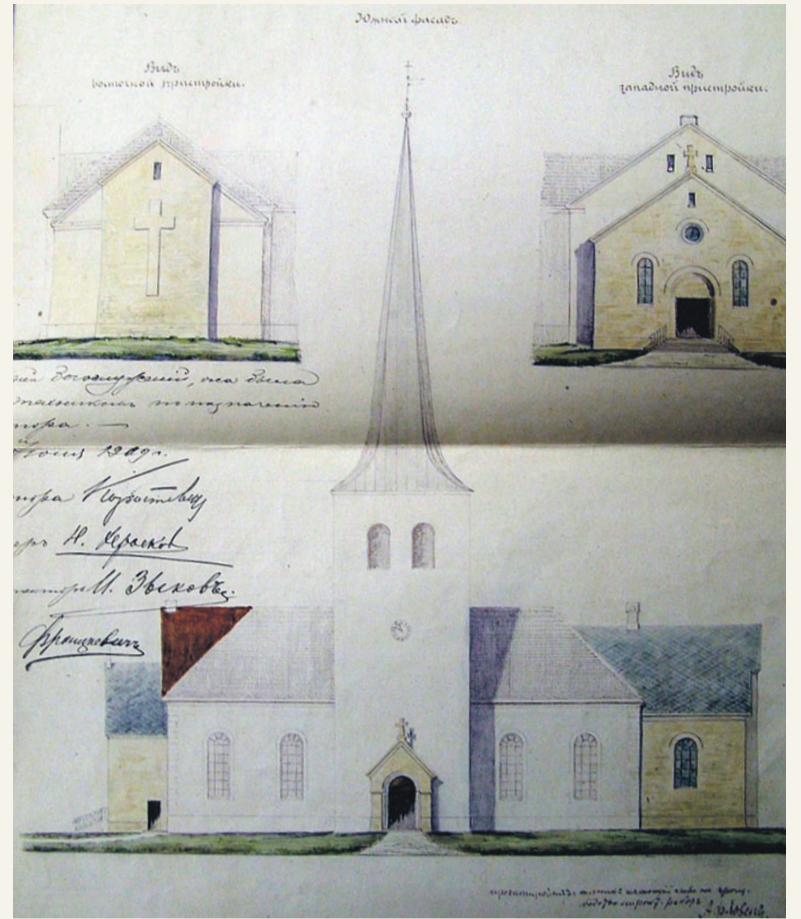
Ristimisvaagen alusega Paide Püha Risti kirikus 20. saj. esimesel poolel.

Üheks eripärasemaks objektiks kirikus on veelooma karbist valmistatud ristimisvaagen, mis pärineb Manilast Filipiini saarestikust. Pronksalus ühes Kristuse kujuga on valatud Peterburis. Need olevat maksnud 500 rubla ja on kingitud Mäo mõisniku admiral O. Stackeldbergi poolt. Ristimisvaagen õnnistati 1882. aasta jaanipäeval.

2021. aastal on Paide Püha Risti Kirik koguduse aktiivse tegevuse tulemusel renoveeritud Linna ajaloolist eripära säilitav pühakoda on ka väärikate kultuurisündmuste toimumispaigaks.

Foto Silver Köster / Visit Järva

Paide Ew. lusu kirik.

Paide kiriku sisevaade 1930ndatel. Paremäl Vabadussõjas langenud koguduse liikmete mälestusmärk.

Paide Püha-Risti kirikus on mälestusmärgid Vabadussõjas langenud koguduse liikmetele (püstitatud 1929. a, taasavatud 1989. a), mälestustahvlid teenistusülesannete täitmisel hukkunud politseinikele (avatud 2008. a) ja Järvamaa metsavendade mälestustahvel (avatud 2015. a)

President Kersti Kaljulaid osalemas Eesti Vabariigi sajandale aastapäevale pühendatud oikumeenilisel jumalateenistusel Paide kirikus 24. veebruaril 2018. aastal.

Paide Püha Risti kiriku sisevaade 2020. aastal.

Foto erakogust

JÕULU TÖÖTOAD

WITTENSTEINI TEGEVUSMUUSEUMIS

TÖÖTOAD ETTETELLIMISEL GRUPPIDELE
TEL +372 58502001
INFO@WITTENSTEIN.EE

APTEEGI NAPSUDE ÕPITUBA

JÕULUSALVI TÖÖTUBA

ÕPITUBA - JÕULUD SEPIKOJAS

RAHVUSLIKE JÕULUEHETE TÖÖTUBA

STRESSIST VABANEMISE TÖÖTUBA

SA Ajakeskus Wittenstein | +372 58502001 | www.wittenstein.ee

Traditsiooniliselt täituvad ka sel aastal Ajakeskuse Wittensteini 8 korrust jõulumeeleoluga

1.-22. detsembrini saavad grupid ettetellimisel osaleda 8 eri ajastu jõulupeol, maitsta ajastute jõuluroogasid ja kohtuda lõbusate ajalooliste tegelastega. Rännak "Jõulupidu läbi Eestimaa ajaloo" algab muinasaegsel hieplatsil ja lõppeb taasisesiseisvunud Eestis, kus pidulisi ootab jõuluvana. Eriilmelisi jõulurännakuid on nii täiskasvanute- kui õpilasgruppidele.

Täiskasvanute programmis "Vallatu jõulupidu läbi Eestimaa ajaloo" teevad nalja vallatud ajaloolised tegelased ja ei puudu ka eri ajastute napsud.

Vastvalminud Wittensteini Tegevusmuuseumi majas saab osaleda põnevates töötubades*

Tallinna tn 9/11 asuv Wittensteini Tegevusmuuseumi maja pakub põnevaid õpitubasid. Täiskasvanutele mõeldud apteegi napsude õpituba tutvustab apteegi ajalugu ja endisaegseid rohtusid ning proovida saab 10 põnevat apteegiteemalist jooki. Nii õpilastel kui täiskasvanutel on võimalik osaleda näiteks jõulusalvi valmistamise töötoas, sepikoja töötoas ja valmistada rahvuslikke jõuluehteid.

Täpsem info: www.wittenstein.ee või info@wittenstein.ee

Hingedepäev

Teisipäeval, 2. novembril
on Paide kirik avatud kl 16–19.

Võimalus süüdata
mälestusküünal.

Kell 18
kõlab oreli- ja flöödimuusika
Olaf Lääne, Hele Saarse, Tiiu Kiik ja
Jaana Rosme esituses.

TULE SAA DIGITARGAKS JÄRVAMAA KUTSEHARIDUSKESKUSES

(koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga Euroopa Sotsiaalfondi toel programmi "Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine" raames)

- Digioskused meeskondade juhendamiseks kaugtöö tingimustes (40 t) 5.november
- Küberturvalisus igapäevatoos (26 t) 6.november
- Maksudeklaratsioonide koostamine ja esitamine e-maksuameti veebikeskkonna kaudu (28 t) 15.november
- Tabelarvutuse kursus edasijõudnutele (MS Excel) (28 t) 16.november
- E-posti kasutamine ja seadistamine (26 t) 27.november
- Nutiseadme oskuslik kasutamine (32 t) 1.detsember
- Digivõimalused efektiivseks kaugtööks (26 t) 3.detsember

OLED OODATUD KA TEISTELE KOOLITUSTELE

- Kogemusnõustaja baaskoolitus (182 t) 7.jaanuar
- Erikujuliste makroonide valmistamise töötuba (7 t) 10.november
- Tõstukijuhil koolitus (24 t) 22.-24.november
- Ekleeride valmistamise õpiamps (8 t) novembris
- Elukriisid, leinatöö ja väärikas elukaare lõpp ning abistamine nendega toimetulekul (40 t) 26.-27.nov ja 3.-4.dets
- Töötervishoiu- ja tööohutusosalane koolitus (24 t) 29.november, 30.november ja 1.detsember
- Töötervishoiu- ja tööohutusosalane täienduskoolitus (8 t) 1.detsember

Võtke meiega julgesti ühendust!

ÕPPIMINE TEEB SÜDAMELE HEAD

Rohkem koolitusi veebilehelt www.jkhk.ee või helista 515 5611 (koolitused Järvamaa Kutsehariduskeskuses)

JÕULU PIDU

AJAKESKUSES WITTENSTEIN

TULE JA PIDUTSE 8 ERI AJASTU JÕULUPEOL

TÖÖTOAD JA PEOSAAL 150 KÜLALISELE UUES WITTENSTEINI TEGEVUSMUUSEUMIS

BRONEERI JUBA TÄNA! KOHAD TÄITUVAD KIRESTI
TEL +372 58502001
INFO@WITTENSTEIN.EE

SA Ajakeskus Wittenstein | Veski 11 Paide | +372 58502001 | www.wittenstein.ee

TULEKUL

2.11 kl 19 Paide Teater "Lahinguväli"
Suure saali laval, pilet 18 €, sooduspilet 13 €
3.11 kl 19 Paide Teater "Lahinguväli"
6.-7.11 kl 12 Eesti mängufilmi maraton
Pilet ühele seansile 4/3 €

8.11 kl 19 TantsuMENÜÜ. Eesti Tantsuagentuur "AMIMOVING"
Väikeses saalis, pilet 5 €, kohapeal 7 €
9.11 kl 19 Hingedeaja kontsert: Mihkel Poll trio
Väikeses saalis, pilet 5 €

10.11 kl 19 Paide Teater "Lahinguväli"
11.11 kl 19 Paide Teater "Lahinguväli"
12.11 Lauluhäll
12.11 kl 19 Paide Teater "Lahinguväli"
15.11 kl 13 Teater Must Kast "Jõud"
Suures saalis, pilet 15 €, õpilane, tudeng, pensionär, õpetaja 14 €, grupipääse (15+) 12 €
22.11 kl 19 Komöödiateater "Nuta või naera"
Suures saalis, pilet 19 €, õpilane, pensionär 17 €. Toimumispäeval pilet 1 € kallim.
26.-27.11 Laulukaar 2021
28.11 kl 16 1. advendi tähistamine Paides

PA MT
PAIDE MUUSIKA- JA
TEATRIMAJA

29.11 kl 19 Endla teater "Vaade sillalt"
Suures saalis, pilet 20 €, õpilane, pensionär 16 €
4.12 Jõulukroon 2021
18.12 kl 19 Sädelev aastavahetuspidu "Show must go on"
Pileti- ja laudade broneeringud: maarit.nomm@pamt.ee, 51 46 043 või kassa@pamt.ee, 3849137, 552 8180.

PAIDE KINO kava vaata: pamt.ee/kino

AVATUD GALERII

Kuni 30.11 koopiamaalijate rühmitus "Kunstikoo-bas": "Koopiad varamust"
Kuni 30.11 Malle Kera näitus "Aeg iseendale"

Piletikassa avatud E-R 11.00-19.00 ja tund enne tasulise ürituse algust. Kassa telefon: 384 9137, 552 8180. Üritusele tulles palume näidata COVID-tõendit vaksineerimise või läbipõdemise kohta ning isikut tõendavat dokumenti.

**AVATUD
GALERII**

18. detsembril peame Paide Muusika- ja Teatrimajas aastavahetuspidu – kirev meelelahutusprog-

Sädelev AASTAVAHETUSPIDU

**PAIDE MUUSIKA- JA TEATRIMAJAS
18. DETSEMBRIL 2021**

ramm, hea tantsumuusika ning rikkalik õhtusöök. Suurel laval esineb meelelahutusagentuur Shows-toppers kavaga „Show must go on“, mis teeb kumarduse ansamblile The Queen. Väikesest saalist saab tantsusaal, kus muusikat teevad Kaire Vilgats ning ansambel Funkifize. Õhtusöögi valmistab augustis Vabariigi Presidendi vastuvõtulgi toitlustanud Ylicool Catering. Õhtut juhivad Juhan Krull, plaate keerutab hilistundidel DJ Andy V ning trubaduuri ametis on Tanel Kuusk.. Töötab green screen fotobox ning kohal on fotograaf. Igale külalastajale on õnneloošipilet ja tervitusjook.

TULE PEOLE OMA SELTSKONNA VÕI KOLLEKTIIVIGA

Broneeri peole oma õhtusöögilaud ning pida oma aastavahetuspidu koos meiega. Kontakt: Maarit Nõmm, tel 51 46 043 või maarit.nomm@pamt.ee. Oleme peo korraldamisel paindlikud – kui covid-piirangud pidu pidada ei luba, ostame juba välja ostetud piletid tagasi.

PILETID

Kuni 30.11 tavapilet 40 €, pilet + õhtusöök 80 €. Alates 1.12 pilet 45 € pilet + õhtusöök 85 €
Grupisoodustused alates 10 inimesest.

EESTI MÄNGUFILMI MARATON

6. JA 7. NOVEMBER
PAIDE KINOS

“VANAMEHE FILM”
“SANDRA SAAB TÖÖD”
“KRATT”
“KÕHEDAD MUINASLOOD”
“ÖÖLAPSED”
“SIPSIK”
“VEE PEAL”
“EESTI MATUS”
“SKANDINAAVIA VAIKUS”
“O2”

PAMTI

MUUSIKA-
ÕHTU

9.11.2021
kell 19.00
Pilet 5 €

Kavas Beethoven, Eller, Lemba

HINGEDEAJA KONTSERT

MIHKEL POLL (klaver)
MARI POLL-NOVAKOVIĆ (viiul)
HENRY-DAVID VAREMA (tšello)

Seame sammud kunstikooli!

Kunstikool on alustanud õppeaastat päris edukalt. Koos täiskasvanutega on loometevusega seotud rohkem kui 200 inimest. Kunstikoolis õpib üle saja lapse ning sel aastal saime avada kaks esimest klassi. Kokku on koolis 10 klaskomplekti.

Edukalt käivitus süvaõpe, mis on mõeldud gümnaasiumi noortele, et suurendada nende kunstilaseid oskusi ja teadmisi. Heameelt valmistab, et gümnaasium arvestab valikainena kunstikooli tegevustes osalemist, mis kindlasti innustab noori senisest enam pingutama. Samuti jätkame gümnaasiumiga koostööd ka

selles osas, et mõned valikained toimuvad meie majas ning meie õpetajate juhendamisel.

Õpitoad ka täiskasvanutele

Kunstikooli põhiõppe kõrval on nii lastel kui ka täiskasvanutel võimalus osaleda erinevates huviringides, stuudiotel ja õpitubades. Huviringidest on populaarsemad graafiline disain, ke-

raamika, kunstilabor ja animatsioon. Paljudesse huviringidesse on veel vabu kohti. Veel võib tulla Natalja moekunsti ringi, mis toimub igal teisipäeval kella 16.00- 17.30. Rõõmu teeb, et tüdrukud on hakanud taas huvi tundma õmblemise, taaskasutuse ning moekunsti vastu. Planeerime kaasaegse õmblusklassi sisustamist ning õmblusfirmadega koostööd. Samuti ootab Sorge poisse igal neljapäeval 15.30-16.00 enda juurde meisterdama. Julgustan vanemaid oma last huviringidesse tooma, et laps õpiks ise midagi tegema, tehtust rõõmu tundma ja viibiks vähem nutiseadmetes. Infot huviringi-

de kohta leiate kooli kodu- või Facebooki lehel.

Pidevalt uuenevad näitused

Kunstikooli juhina tunnen heameelt, et vaatamata koroonale ja piirangutele oleme suutnud avada mitmeid näitusi ning märgata on, et inimesed on aktiivselt hakanud näitusi külastama. Meie maja mitmed korrused on loomingu tulvil. Raamatukogu III korrusel on avatud Helgi Lutschahni näitus, „Unistuste maastikud“, fuajees Aira Schumanni „Mängud akvarelliga“. Paide Muusikaja Teatrimaja galeriis võib näha õpetaja Malle Kera akvarellinäitust „Aeg iseendale“.

Miks võiks teie laps või teie ise õppima tulla kunstikooli?

Ma usun, et meie majas on vahva loomingu keskkond, kus ennast teostada ning loomerõõmu nautida. Meil on professionaalsed õpetajad, kelle enda loomingu võiks inspireerida ja motiveerida.

Olge julged küsima infot kunstikooli, huviringide või õpitubade kohta. Oleme nõus õpitubadega ka majast välja tulema. Samuti on võimalik üürida meie majas ruume,

Anneli Suits

Paide Kunstikooli direktor

Paide Kunstikool pakub järgnevaid huviringe:

Huviring	Päev	Kellaaeg	Hind	Õpetaja	Sihtrühm
Graafiline disain/digikunst	Esmaspäev	15.00 – 17.00	15 €	Kristina	Lapsed/noored
Kunstilabor	Teisipäev	14.00 – 15.30	15 €	Mari	Lapsed/noored
Moekunst	Teisipäev	16.00 – 17.30	15 €	Natalja	Lapsed/noored
Laste käsitöödisain	Kolmapäev	14.20 – 15.50	15 €	Malle	Lapsed/noored
Animatsioon	Kolmapäev	16.00 – 17.30	15 €	Madli	Lapsed/noored
Kunstilabor	Neljapäev	15.30 – 17.00	15 €	Malle	Lapsed/noored
Poiste töötuba	Neljapäev	14.30 – 16.00	15 €	Sorge	Lapsed
Sorge kunstistudio	Esmaspäev	17.30 – 19.54	20 €	Sorge	Täiskasvanud
Natalja keraamika-stuudio	Teisipäev	17.30 – 19.45	20 €	Natalja	Täiskasvanud
Mari maalistuudio	Teisipäev	17.30 – 19.45	20 €	Mari	Täiskasvanud
Klaasikunst	Teisipäev	16.30 – 18.00	20 €	Piret	Täiskasvanud
Klaasikunst	Teisipäev	18.30 – 20.00	20 €	Piret	Täiskasvanud
Natalja keraamika-stuudio	Kolmapäev	17.30 – 19.54	20 €	Natalja	Täiskasvanud
Mari maalistuudio	Kolmapäev	17.30 – 19.54	20 €	Mari	Täiskasvanud
Malle akvarellistuudio/kalligraafia	Kolmapäev	18.00-20.00	20 €	Malle	Täiskasvanud
Käsitöö-disain	Neljapäev	17.30 – 19.45	20 €	Malle	Täiskasvanud

Foto Andri Kүүts

Langenud puulehti ei tarvitse kõikjalt koristada

Sügisel haaravad paljud meist innukalt reha järele ja asuvad maha langenud puulehti kokku riisuma. Paikades, kus lehed meid tegelikult ei sega, tasub need jätta looduse loomulikku aineringsusse.

Mis oleks, kui jätaksime koduaias, haljasaladel ja parkides lehed riisumata? Eluslooduse loomulik aineringe on täiuslik süsteem, millest tasub eeskujuga võtta! Metsas langenud lehti ei riisuta, need lagunevad kohapeal ja rikastavad mulda toitainetega. Midagi ei lähe kaotasi ega jää üle. Ka aias või pargis jõuavad lehtede lagunedes toitained tagasi mulda, sealt aga uuesti juurte kaudu taimedesse. Lagunevad lehed on nii murule, puudele kui ka põõsastele loomulikku väetiseks.

Lagunemise protsessi kiirendamiseks purustavad paljud aiapidajad lehti muruniidukiga, et kevadeks neist maapinnale palju alles ei jääks. Seda ei tasu tingimata teha eelkõige seetõttu, et nii võivad viga saada ka paljud lehekihis toimivad elusolendid. Lehtede all talvituvad näiteks siilid, selgrootud ja teiste seas paljud aiale kasulikud putukad, kes söövad aiakahjureid. Niisiis tasub ka elurikkuse toetamiseks vähemasti mõnedes paikades jätta lehed riisumata. Aeglasemalt lagunevaid tammelehti sobib kasutada näiteks põõsaste all multsina, talvel kaitsevad langenud lehed ka puujuuri külma eest.

Veel soovitame lehti aiast riisumata jätta sinu enda aja ja energia kokku hoidmiseks, aga ka keskkonna säästmise vaatevinklist. Lehtede inimjõul riisumine ja lehepuhuri abil koristamine, kilekottidesse panemine ja vedu komposteerimisväljakutele on energiakulukad tegevused, mis ei olegi alati otstarbekad.

teedelt lehed kokku korjata ja läheduses sobilikus kohas kompostida. Kuna kütusega töötavad lehepuhurid saastavad õhku ja teevad häirivat müra, soovitame nende asemel eelistada reha või luuda. Lehtede koduaias põletamine pole aga hea mõte, sest madalal temperatuuril põledes tekivad tervisele kahjulikud lenduvad mürgised ühendid. Pigem tasub lehtede põletamise asemel eelistada kompostimist.

Juhul, kui koduaias on võõrliikidest nälgijaid nagu hispaania teetigusid või mustpeanälgijaid, siis soovitame aiast siiski lehed kokku korjata. Ka hobukastani-keerukoidega nakatunud kastani või saaresurmaga saarepuu lehti on mõistlik puude alt koristada ja kompostida, et järgmisel kevadel oleks nakusohtlike tegelasi vähem. Võõrnälgijatega lehti ei tohiks koduaiast mujale viia – komposti need aias ja kaeva hunnik enne talvekülmasid läbi, et teomunad ei saaks sügaval hunnikus kevadel arenema hakata. Kui kahjulikele võõrliikidele võimalikke talvitumispaike vähendada, siis on järgmisel kevadel palju vähem isendeid, keda kokku korjata.

Metsa alla ega mujale loodusesse ei tohi kokku riisutud lehehunnikuid viia seetõttu, et nii reisivad kaasa teiste seas võõrliikide seemned ning kahjurid. Metsaalustest aiaprügi hunnikutest ongi juba laiali kandunud mujalt sissetunginud ehk invasiivseid võõrliike nagu kanada kuldviitsa, verevat lemmmaltsa, pargitatraid ja hispaania teetigusid. Lehehunnikuid liigutamata seda ohtu ei teki.

Üldjuhul soovitame aga lehtede koristamisse suhtuda laisalt – tee seda nii palju kui vajalik ja nii vähe kui võimalik.

Millal siiski tasub lehed kokku riisuda?

Ohutuse huvides on mõistlik kõnni-

Helen Kivisild, Keskkonnaameti keskkonnateadlikkuse spetsialist

14. novembril 2021 kell 17.00
Paide kirikus

ISADEPÄEVA KONTSERT

ESINEVAD

Paide Meeskoor ja
Järvamaa ühendpoistekoor

Dirigent Malle Nööp

„Järvamaa aasta isa” tunnustamine

Kontsert on tasuta, võimalus annetada

11. novembril 2021

alustab
Paides klubi

55+

Kuidas edasi?

kolmas projektigrupp

Kui oled üle 55 aasta vana, oled tööturult kõrvale jäänud, soovid oma silmaringi laiendada ning tunned huvi elu ja ka tööelu võimaluste vastu, siis on see sinu võimalus!

Registreerimine kuni 5.11.2021

Loe täpsemalt www.sesok.ee või küsi julgelt lisa: tel 518 9259, Tiina Larven, projektijuht

Õnnitleme novembrikuu sünnipäevalisi!

96 Elfriede Vahula	82 Tiit Tanner
94 Irene Järvasoo	81 Milvi Adler
93 Valentina Ööpik	81 Harri Valk
93 Silvia Brant	81 Ellen Poolakese
92 Maie Tubarik	80 Laine Leepere
92 Hugo Grenzen	80 Liivi Sion
91 Vaike Valge	80 Anu Tamberg
91 Väino Rei	80 Rein Lohu
91 Anatoli Opivalov	80 Elvi Joost
90 Ellen Randmaa	79 Maie Soomets
90 Mai-Laine Puskar	79 Maila Schiff
90 Luiza Fjodorova	79 Veljo Lääne
90 Servesse Alliksaar	79 Mari-Ann Ruus
89 Hingerina Lammer	79 Tiiu Pärni
89 Selma Dikker	79 Linda Laanemets
88 Viivi Eisenberg	78 Eha Vessmann
88 Ilme Pleesi	78 Salme Puusepp
87 Linda Adelbert	78 Anne-Marie Ollino
87 Maria Vahtramäe	78 Juhan Aasa
87 Helme Lillo	78 Raivo Liitmäe
86 Mare Düüna	78 Moonika Brenner
85 Hugo Pastimäe	77 Liia Viks
85 Aime Nuhkat	77 Heili Kuut
85 Karl Ratnik	77 Laine Kingisepp
85 Jekaterina Ivanova	77 Liivi Taada
85 Aino Uustalu	77 Anne Kanne
85 Juta Tõnisson	77 Yury Klimenyuk
85 Laine Saar	77 Valve Palmberg
84 Helgi Kask	77 Tauno Matias Viilonoja
84 Pekka Ilmari Kiviluoma	77 Arvo Jokst
84 Milvi Alev	76 Tatjana Armuand
84 Saima Valdma	76 Elmi Ventsel
84 Ruzbay Akhmetov	76 Kristi Vahesalu
84 Valentina Koitla	76 Thea Tänavots
84 Viive Salu	76 Lea Heinaste
84 Malle Treksler	76 Teet Kastor
83 Leili Käär	76 Sirje Seera
83 Ainu Aus	76 Ado Reinok
83 Epp Jürgen	76 Virve Hallasoo
83 Helgi Peuša	76 Vaino Kukk
82 Liidi Tommingas	76 Tiia Noormets
82 Anne Pajupuu	76 Maie Hallika
82 Mall Paesüld	75 Enno Dorbek
82 Rutt Mihkelson	75 Rein Kolks
82 Silvi Needra	75 Leili Leppvirgina
82 Lembit Pau	75 Eha Nõmmik
82 Svetlana Vdovitšenko	75 Tamara Galustjan
82 Laine Tamme	75 Arvo Pöder
82 Linda Klementa	75 Aili Agarmaa
82 Eevi Pajula	75 Jaan Liivak

AMSERV PAIDE

Paide, Pärnu tn 114

Tehnoülevaatus
OLEME AVATUD

E-R 8 - 19

L 9 - 15

Broneeri veebis amservauto.ee
või telefonil 6502137

AMSERV 30

Tervitame uusi linnakodanikke!

SUSANNA PUDAKEVITŠ	19.09.2021
CASSANDRA KIBIN	24.09.2021
ELVIRA ŠITOVA	25.09.2021
JAREK BOBROVSKI	06.10.2021
KLEN KENDRI KALLAS	11.10.2021
ELISABETH ROHTMETS	13.10.2021

OÜ ESTEST PR ostab
metsa- ja põllumaad.
Tel 50 45 215, 51 45 215,
info@est-land.ee

Ostame kasvavat
metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid

Kinnistud võivad
olla tehtud
raietega või
asetseada
piiranguvööndis.

info@metsakeskus.ee
Tel: 5611 1900

AUTOREMONT ja VARUOSAD

sinu kodu lähedal!

- REMONT JA REHVITÖÖD
- 3D SILLASTEND
- DIAGNOSTIKA / ELEKTRITÖÖD
- KLIIMASEADMETE HOOLDUS
- KLAASITÖÖD / ESITULEDE TAASTAMINE

ROOSNA-ALLIKU, Pärnu mnt 7

Tel: 389 5557, 525 2166 (varuosad) / Tel: 505 2166 (autoremondi töökoda)
autolammutus@stik.ee

AVATUD E-R 8-17

www.stik.ee

[stikautolammutus](https://www.facebook.com/stikautolammutus)

Gädelev
AASTAVAHETUSPIDU
„SHOW MUST GO ON“
18. detsembril

SUUREL LAVAL
Showstoppers
„KUMMARDUS QUEENILE“
solistid Inga ja Karl-Erik Tamme

TANTSUSAALIS
Kaire Vilgats
ja ansambel **FUNKIFIZE**

PA MT
PAIDE MUUSIKA- JA
TEATRIMAJA
Vaata lähemalt pamt.ee